

Ivan Mateša. *Mons. Marijan Ožura – živjeti s Crkvom. Cetingrad: Cetin – 1527, 2022. 228 str.*

U kolovozu 2022. iz tiska je u izdanju Udruge Cetin – 1527. izašla knjiga pod nazivom *Mons. Marijan Ožura – živjeti s Crkvom*. Knjigu je napisao Ivan Mateša, rođen 1961. u selu Glinskom Vrelu kraj Cvitovića. Knjiga *Mons. Marijan Ožura – živjeti s Crkvom* je biografija koja se bavi Marijanom Ožurinom, cetingradskim župnikom od 1963. do 2017. Međutim, prateći Ožurov život, Mateša je donio i pregled povijesti mjesta i župe Cetingrad. Autor Marijana Ožuru poznaje još od dječaćkih dana, a intenzivno su se počeli družiti osamdesetih godina prošloga stoljeća. Stoga je ova knjiga rezultat gotovo četrdeset godina prijateljstva i suradnje.

Knjiga započinje „Predgovorom“ (9-12) Zdenka Križića, tadašnjeg biskupa Gospičko-senjske biskupije, i Tome Medveda, potpredsjednika vlade Republike Hrvatske i ministra branitelja, rođenog u Šiljkovači, općina Cetingrad.

Prva dva poglavlja bave se Ožurinim životom do ređenja i njegova dolaska u Cetingrad. U prvom poglavlju „Djetinjstvo u Hrvatskom“ (13-16) Mateša donosi crtice vezane uz Ožurinu obitelj, školovanje i rodno mjesto Hrvatsko, koje se nalazi u Gorskom kotaru na granici sa Slovenijom. „Sjemenište i bogoslovija“ (17-24) naziv je drugog poglavlja, u kojem je Mateša opisao Ožurin put prema svećeništvu koji je započeo 1952. odlaskom u riječko sjemenište. Zaređen je 31. ožujka 1963. u Senju. Diplomirao je 1975. na Visokoj bogoslovnoj školi u Rijeci s temom „Apostolat laika“ pod mentorstvom teologa i sveučilišnog profesora Marijana Jurčevića.

U trećem poglavlju „Pastoralno djelovanje“ (25-44) opisana je Ožurina župnička služba u Cetingradu koja je trajala pune 54 godine. U ovom poglavlju autor je obradio različite aspekte Ožurine službe, poput obavljanja dužnosti dekana Slunjskog dekanata (1973-1986) i kanonika Riječkog i Senjskog kaptola (1997-2017), zatim kratkotrajno poslijeratno upravljanje župom Cvitović, organizaciju pučkih misija te proslave crkvenih blagdana u župi. Osim toga, u ovom je poglavlju autor priložio i statistiku napravljenu na temelju župnih matica.

Zatim slijede dva poglavlja koja se bave Cetingradom u Domovinskom ratu. Prvo od njih, odnosno četvrto poglavlje knjige nosi naziv „Demokratske promjene i početak Domovinskog rata (1989-1991)“ (45-50), a u njemu su donesene informacije vezane uz početak rata na cetingradskom području u okviru širih društveno-političkih kretanja u tadašnjoj Hrvatskoj. Potom slijedi poglavlje „Progonstvo i zarobljeništvo (1991-1995)“, u kojem je Mateša opisao položaj cetingradskih pro-

gnanika koji su prvotno otišli u Veliku Kladašu, gdje se Ožura bavio organizacijom pastoralne skrbi i vjerskog života prognanih Cetingrađana. Širenjem rata i na taj prostor, Ožura se uključio u organizaciju prelaska prognanika iz Velike Kladaše prema Karlovcu. Kada je i sam Ožura pokušao prijeći granicu na Maljevcu 20. kolovoza 1994., zarobljen je i odveden u logor u Vojniću, gdje je ostao do 24. kolovoza iste godine. Potom je odveden u zatvor u Tušiloviću, gdje je ostao sve do puštanja na slobodu 10. rujna 1994. Nakon toga smjestio se u Karlovcu kod rodbine, gdje je ostao do 28. kolovoza 1995. i konačnog povratka u Cetingrad.

Šesto poglavlje nosi naslov „Povratak u Cetingrad“ (61-68), a u njemu je Mateša opisao Ožurine aktivnosti vezane uz obnovu župne crkve i ostalih sakralnih objekata koji su bili uništeni tijekom rata. U sljedećem poglavlju Mateša se pozabavio Ožurinim hodočašćima i pastoralnim radom među cetingradskim župljanima u inozemstvu. U poglavlju „Hodočašća i pastoralna putovanja“ (69-106) saznajemo kako je Ožura pet puta posjetio župljane u Sjedinjenim Američkim Državama i Kanadi, tri puta u Australiji i Novom Zelandu te župljane u Njemačkoj i Švicarskoj. Osim toga, hodočastio je u Svetu zemlju, Rim i Maltu.

Osmo poglavlje „Priznanja i zahvale“ (107-110) kronološki nabraja najznačajnije zahvale i priznanja koja je Ožura dobio, pri čemu je Mateša naveo i riječi zahvale koje je Ožura povodom tih događaja izrekao. Primjerice, Ožura je 7. kolovoza 2015. primio *Nagradu za životno djelo Općine Cetingrad*, a nositelj je i *Spomenice Domovinskog rata*.

Potom slijedi poglavlje „Svjedočanstva“ (111-130), u kojem je Mateša sakupio ukupno 12 svjedočanstava Ožurinih suvremenika s kojima je na različite načine bio povezan tijekom života. Radi se o svjedočanstvima sljedećih osoba – Marina Kalić, Željko Mucić, Ilija Perković, Zorka Cindrić, Miljenko Ožura, Fikret Abdić, Nikola Paulić, Marijan Filipović, Hajrudin Muhamedagić, Milan Bogović, Milan Gašparović i Admir Muhić.

Deseto poglavlje „Jubileji i svečanosti“ (131-138) donosi podatke o dvije velike svećeničke obljetnice: *Srebrna misa* – 25. obljetnica svećeništva (29. lipnja 1988) i *Zlatna misa* – 50. obljetnica svećeništva (29. lipnja 2013). Budući da je knjiga objavljena 2022., nije zabilježena *Dijamantna misa* – 60. obljetnica svećeništva održana 15. travnja 2023.

Posljednje, jedanaesto poglavlje „Povijest mjesta i župe Cetingrad“ (139-158) donosi pregled povijesti cetingradskog kraja od Cetingradskog sabora 1527. do Domovinskog rata. Autor je priredio popis župnika od 1796. do danas te priložio biografije župnika koji su potekli iz cetingradske župe – Petar Medved, Franjo Jurčević i Joso Perak. Osim toga, Mateša je istaknuo i neke važne događaje iz povijesti župe.

Primjerice, 14. i 15. kolovoza 1939. u Cetingradu je održan euharistijski kongres na kojem je bio i zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac.

Potom slijedi „Pogovor“ (159-162) koji su napisali Mile Pecić, bivši slunjski župnik i dekan Slunjskog dekanata, i Ivica Tolla, sadašnji župnik u Cetingradu. U poglavlju „Fotografije“ (163-221) autor je priložio 125 fotografija koje prikazuju različite trenutke iz života Marijana Ožure i župe Cetingrad. Na kraju knjige nalazi se „Bibliografija“ (223-225).

Ivan Mateša iznio je različite činjenice vezane uz život i župničku službu Marijana Ožure i župe Cetingrad. Generalno govoreći, prošlost Korduna u historiografiji još uvijek nije dovoljno istražena. Stoga ova knjiga svakako donosi doprinos boljem poznavanju prošlosti Korduna druge polovine 20. stoljeća i prva dva desetljeća 21. stoljeća, osobito u kontekstu lokalne povijesti.

Marko Kolić
Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu